

„Kérjétek bölcsességet!”

Soha nem voltam a legjobb tanulók között – sem az általános, sem a középiskolában. Talán emiatt is nagy kérdésekkel, szorongással néztem szembe a teológiai tanulmányokkal. Hogyan leszek képes latint, hébert, görögöt egyszerre tanulni mindjárt az első évben? Hogyan fogom megállni a helyem? – „*Ha pedig valakinek nincsen bölcsessége, kérjen bölcsességet Istentől...*” – szólított meg Isten. És én elkezdtem buzgón imádkozni bölcsességért. Soha olyan eredményeket nem értem el, mint abban az öt évben... Vagy lehet, hogy csak az iskola volt túl könnyű?

Eljött egy másik szeptember, egy másik ősz is, amelynek erős aggodalmakkal mentem neki. Ösztöndíjasként fogok tanulni Amerikában. Hogyan leszek erre képes? Hogyan fogok angol dolgozatokat írni (ezt korábban még nem tettem)? Hogyan állom meg a helyem?

Visszaemlékeztem: – „*Ha pedig valakinek nincsen bölcsessége, kérjen bölcsességet Istentől...*”
Kértem – és kaptam. Meglepő dícséreteket kaptam egyes dolgozatokra, sőt, azok angolságára is.

Sosem szerettem a nyár végét. Diák koromban még érthető; ki szereti, ha vége a szünetnek? De azóta sem. Mindig egyfajta új kezdetet, új kihívást jelent, és én nem szeretem ezeket. Szeretek nyaralni, hegyet mászni, vízparton kikapcsolódni, utazni, csavarogni. A szeptember, az élet rendes kerékvágásába való belerázódás mindig nehezen megy. Októbertől már rendben van minden.

Idén is sok szorongásom van – az iskola miatt. Egyik gyermekünk ötödikes lesz, a második harmadikos, a harmadik most kezdi az iskolát. Kihívások, kérdések, sőt, nagyon konkrét problémák és nehézségek is rejlenek ebben. Hogyan fogok megfelelni? Hogyan tudok megfelelően helytállni otthon, munkahelyen – nem beszélve a tanulásról („a jó pap holtig tanul...” – mondják). – „*Ha pedig valakinek nincsen bölcsessége, kérjen bölcsességet Istentől...*” – szólít fel Isten ma is.

I. Akinek nincs bölcsessége...

Lehet, hogy csak én érzem úgy, hogy nekem nincs? Lehet, hogy csak bizonyos embereket szólít meg Jakab, olyan határozatlan, bizonytalan, gyenge fajtákat, akik sohasem tudják, mit tegyenek? Talán az, aki egészséges önbizalommal van, más lapra tartozik?

Kikhez beszél az apostol? A szövegösszefüggésből kitűnik, hogy olyan keresztyéneknek írja levelét, akik „különféle kísértésekbe” estek, más szóval megpróbáltatásokon, az élet nehézségein mennek keresztül. Mindez nem rendkívüli, sőt, ez a természetes útja annak, hogy a Jézussal való kapcsolatuk elmélyüljön, megszilárduljon, érjen – figyelmezteti őket Jakab apostol. Éppen ezért arra hívja őket, hogy így felismerve a problémáik, terheik jó oldalát, örömmel fogadják azt Istentől. De hogyan lehet a súlyos nehézségekben Isten iránti bizalommal, örömmel lenni? Hogyan találja ki az ember, hogy mi tegyen, vagy ne tegyen, merre induljon, vagy inkább csak várjon? – „*Ha pedig valakinek nincsen bölcsessége, kérjen bölcsességet Istentől...*”

Nehézségeid vannak a tanulásban? Aggodalommal vágsz neki az előtted álló évnek? Új iskolát kezdesz, és tartasz az ismeretlentől? – „*Ha pedig valakinek nincsen bölcsessége, kérjen bölcsességet Istentől...*” Új kihívások jelentkeztek a munkahelyeden? Vagy új munkahelyre kerültél? Konfliktusaid vannak a főnököddel? Szeretnél jó vezetője lenni a rád bízottaknak? Azon gondolkodol, hogyan végezz minőségi munkát? Keresed, mit jelent Jézus követőjének lenni a munkádra nézve? – „*Ha pedig valakinek nincsen bölcsessége, kérjen bölcsességet Istentől...*” Gondjaid vannak a családban? Félsz, hogy nem tudod megfelelő módon nevelni a gyerekeidet? Úgy tűnik, hogy nincs erőd, újabb ötleted, hogy egyenesbe hozd a dolgokat? – „*Ha pedig valakinek nincsen bölcsessége, kérjen bölcsességet Istentől...*” Az otthonteremtés útvesztőiben bolyongsz? Néha úgy tűnik, eltévedtél, és se előre, se hátra? – „*Ha pedig valakinek nincsen bölcsessége, kérjen bölcsességet Istentől...*”

Akinek nincs bölcsessége... Tényleg nincs bölcsességem? Nehéz, persze, de ha jól össze szedem magam, menni fog... Csak akarni kell... Vannak kapcsolataim... Hozzáértő ismerőseim...

Még nem jártam végig az összes barátot... És ha mégsem – hogyan ismerném el? Hogy én nem tudok jó döntést hozni? Hogy én ne tudnám rendbe hozni a dolgokat? Hogy én nem tudom elérni, amit akarok? Mi lesz, ha ez kiderül? Hogyan fognak rám nézni? Ki fogja a dolgokat irányítani?

„*Ha pedig valakinek nincsen bölcsessége, kérjen bölcsességet Istentől...*” Nehéz, amit írsz, Jakab. Tudom, hogy nincs, hogy töredékes, hogy nem elég, hogy sokszor melléfogtam már. De hogyan ismerjem el? Hogyan jussak el arra a pontra, ahol rájövök: kevés, ami nekem van. Hogyan szolgáltatnám ki magam valaki más bölcsességének? Hogyan alázhatnám meg magamat ennyire? Félek, hogy kicsúszik a lábam alól a talaj. Félek, hogy gyengének fogok látszani. Félek, hogy visszaél majd ezzel. Hogyan mondhatnám ki, hogy nincs bölcsességem?

II. ...kérjen Istentől...

Ha mégis – mindezen küzdelmek ellenére – elég erős és bátor voltál arra, hogy szembenézz a valósággal, akkor Jakab azt mondja: kérjél bölcsességet Istentől. Megrázóan, felháborítóan egyszerű ez az ember. Annyira egyszerű, hogy nem akarom elhinni. Tényleg ennyi, hogy akinek nincs, az kérjen Istentől? Majd még ezt is hozzá teszi: „*és meg is kapja*”. Nem valamiféle veszélyes leegyszerűsítés ez? Nem túlbuzgó lelkesedés? Nem vakhit? Nem lehet, hogy csak olyan ember látja így a dolgokat, aki maga igen híjával van a bölcsességnek? Bosszantanak, felháborítanak azok, akik ilyen egyszerűen látják a világot: nincs, kérjél, és lesz.

De hát Jakab apostol nem kezdő. Nem a szomszédom, aki a legutolsó keresztyén divatirányzat tanait hirdeti. Olyan tanító ő, akinek súlya van a korabeli gyülekezetek életében, aki kiegyensúlyozott pásztori bölcsességgel inti, bátorítja, vigasztalja a rábízottakat. Olyan valaki, aki Jézus követésében maga is el kellett, hogy ismerje, híjával van a bölcsességnek. Bizonyos, hogy nem kis nehézségeken kellett végigmennie keresztyén hitéből fakadóan. Egy olyan személy szól hozzánk, aki tudja, mit jelent Istentől bölcsességet kérni, sőt, akinek minden sora mögött ott van ez az imádság.

Mert aki bölcsességet kér, az imádkozik. Nem fűhöz-fához szaladgál, nem horoszkópot olvas, nem az ezoterikus bölcsesség rejtelmét kutatja, hanem imádkozik. Ez azért nem magától értetődő, mert annak, aki beismeri, hogy nincs bölcsessége, még számtalan más lehetősége van. De az, aki Istentől kér, aki imádkozik, nem önmagában és nem is személytelen módszerekben, technikákban keresi a megoldást. Ez az ember nem önmagát építi, nem újabb erők és megoldások után néz, hogy ezek által önmagát megerősítve leküzdje a problémát. Nem, az ilyen ember egyszerűen csak kér: Uram, látod, milyen elveszett vagyok – kérlek, ajándékozz meg bölcsességeddel.

Kér. Amilyen egyszerű ez, olyan nehéz. Éppen egyszerűségében lesz nagyon-nagyon nehéz. Mert csak az tud kérni, aki biztonságban van. Mi pedig gyakran félünk. Félünk attól, hogy lekötelezettjei leszünk annak, akihez segítségért fordultunk. Nem akarjuk magunkat kiszolgáltatni – mi van, ha egyszer ő is kér valamit? Azért is nehéz kérnünk, mert büszkék vagyunk. Szívünk mélyén ül a büszkeség, elterpeszkedve, és uralkodik rajtunk. „Én nem szorulok más segítségére...” És inkább megpusztulunk, de a büszkeséget nem takarítjuk ki onnan...

„*kérjen bölcsességet Istentől, aki készségesen és szemrehányás nélkül ad mindenkinek*”. Jakab bölcs ember, ismeri gondolatainkat, ezért mellénk lép, hogy segítsen imádkozni. Félsz kérni, ugye? Hát nézd, hogy kivel állsz szemben. Az adakozó Istennel (eredeti szöveg: „*kérjen az adó Istentől*”), azaz Istennel, akinek lényéhez tartozik, hogy ad. Mégpedig készségesen és szemrehányás nélkül. Jakab tudja, hogy nem egyszer megjártuk már a kéréssel. Mire nagy nehezen rávettük magunkat, hogy valakitől valami fontosat kérjünk, mikor összeszedtük a bátorságunkat, legyőztük büszkeségünket, csalódtunk. Lehet, hogy kaptunk (vagy éppen mi adtunk!), de hogyan? Vonakodva, éreztetve, hogy milyen nagylelkű hozzánk, vagy hogy mi milyen kis nyomorultak vagyunk. Talán szemrehányással, azaz gyalázkodással együtt: „*Most az egyszer adok, de tudd meg, ha nem lettél volna ilyen és ilyen... akkor nem jutottál volna ide, és most nem kellene kérned!*”

Hosszú „prédikációk”. De Jakab azt mondja, hogy Isten nem ilyen. Ő lényétől fogva szeretettel, készségesen, szemrehányás nélkül ad bölcsességet *mindenkinek*.

Kérjen bölcsességet Istentől – Nem csak elismeri, hogy ítéyleg bölcsességre szorul, – hanem megszólal, elkezd beszélni, kér. Imádkozik. Nem hazamegy az istentiszteletről, hogy tényleg így igaz, milyen jó volt ezt hallani, hanem kitartó imádságba kezd, könyörög: Uram, látod, milyen elveszett vagyok – kérlek, ajándékozz meg bölcsességeddel. És megtörténik a csoda, aki kér, az kap. Mint ahogy az is igaz, hogy aki nem kér, az nem kap. Ilyen egyszerű...

III. ...de hittel kérje.

Vagy mégsem ilyen egyszerű – na látod, hogy nem ilyen egyszerű! – mondhatja a mindeneddig kételkedő. Hiszen ki az, aki tudja, mit jelent hittel kérni? Semmit sem kételkedve... Legtöbbször még magunk sem tudjuk magunkról. Mikor merjük azt állítani, hogy olyan biztos hittel kérek bölcsességet Istentől, hogy a kételynek nyoma sincs bennem? Ki az, aki ezt ki tudja jelenteni magáról? Ha pedig nem tudom ezzel a bizonyossággal kérni a bölcsességet, akkor mégsem olyan egyszerű, hogy nincs bölcsességem, kérem, és megkapom.

De még mielőtt kétségbeesnél, - vagy éppen megkönnyebbülnél, hogy akkor mégsem kell elkezdened Istentől kérni – lássuk, mit ért Jakab a hittel történő imádság alatt. Aki hittel kér, az nem kételkedő és nem minden útján állhatatlan, azaz dolgait naponta meggondoló ember – derül ki a folytatásból. Nem olyan, mint a tenger hulláma, amelyet a szél sodor és ide-oda hajt. Azt hiszem, világos a kép: nem arról az emberről van szó, aki Isten elé áll, hogy Uram, segíts nekem megtalálni a helyes utat, és közben megfordul gondolataiban a kétely, az erőtlenség, a gyengeség. Nem, Jakab nem azt várja (mint ahogy Jézus sem), hogy úgy álljunk elé, hogy azt mondjuk, mi annyira hiszünk, olyan erősek vagyunk, hogy semmi meg nem ingathat bennünket. A kételkedő, minden útján állhatatlan ember valaki más.

Ő az, aki Istenhez is fordul, de más utat is nyitva hagy. Eddigi példáink alapján: bölcsességért könyörög, de horoszkópból is tájékozódik. Bölcsességet kér iskolai vagy munkahelyi feladataihoz, de a csalást sem veti meg. Isten akaratát keresi családi problémáiban, de a jósnő véleményét is kikéri. Talán ezek alapján világossá lesz, miért mondja Jakab, hogy „*ne gondolja tehát az ilyen, hogy bármit is kaphat az Úrtól*”. Hogy tudna Isten annak segíteni, aki nem egyedül benne bízik? Hogy tudná az ilyen ember felismerni, hogy Isten, vagy a horoszkóp (jósnő, család, stb.) volt a segítségére? Hogyan tapasztalhatná meg Isten erejét az, aki nem bízza rá magát teljesen és egészen, aki úgy bízza rá magát Istenre, hogy mindig fenntart egy kiutat, a menekülésnek az útját?

„*Ha pedig valakinek nincsen bölcsessége, kérjen bölcsességet Istentől, aki készségesen és szemrehányás nélkül ad mindenkinek ... de hittel kérje*”. Kezdj el bölcsességért imádkozni még ma, szívedbe zárva bölcs Salamon sorait:

*„Bizony, ha bölcsességért kiáltasz,
és hangosan kéred az értelmet,
ha úgy keresed azt, mint az ezüstöt,
és úgy kutatod, mint az elrejtett kincseket,
akkor megérted, mi az Úr félelme,
és rájössz, mi az istenismeret.”* (Péld. 2.3-5)

És akkor megtörténik a csoda. Mert nem pusztán bölcsességet kapsz, hanem őt magát kapod, minden bölcsesség forrását, az élő Istent. A világ teremtője ölel magához, aki bölcsességét elrejtve emberré lett Jézus Krisztusban, gyalázatosan meghalt a kereszten, hogy e látszólagos bolondság által Isten mindenek felett való bölcsessége jusson érvényre. Hiszen az isteni bölcsesség nem pusztán helyes eligazodás az életben, hanem sokkal inkább helyes kapcsolat Istennel. ÁMEN!